

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta asetukseksi Digi- ja väestötietoviraston suoritteiden maksuista vuonna 2026 annetun valtiovarainministeriön asetuksen muuttamisesta

Diaarinumero	DKIR/94/00.05.00/2026
Esittelijä	rekisterijohtaja Tuomo Kahenvirta
Perustelut	Valtiovarainministeriö on pyytänyt kirkkohallitukselta lausuntoa Digi- ja väestötietoviraston suoritteiden maksuista vuonna 2026. Esitettävässä asetuksessa Suomen evankelis-luterilainen kirkko rinnastettaisiin tukipalvelulain mukaisten palvelujen käyttäjänä viranomaistehtäviensä osalta lähinnä kaupallisiin toimijoihin. Asia liittyy keskeisesti kirkolle perustuslain 76 §:ssä säädettyyn autonomiseen julkisoikeudelliseen asemaan ja siihen, kuinka tätä asemaa tulkitaan valtion viranomaisissa. Tarkempi perustelu kirkon asemasta julkishallinnon viranomaisena on kirjoitettu päätösehdotuksessa olevaan lausuntotekstiin. (Liitteet 1-3/229 §)
Lisätiedot	Tuomo Kahenvirta tuomo.kahenvirta (at) evl.fi
Päätösehdotus	Kirkkohallitus päättää antaa vastauksena Valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön seuraavan lausunnon lausuntopalvelu.fi -palvelun kautta: Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä Valtiovarainministeriön asetus Digi- ja väestötietoviraston suoritteiden maksuista vuonna 2026 annetun valtiovarainministeriön asetuksen muuttamisesta sekä lausuu asiasta seuraavan: Suomen evankelis-luterilaisen kirkon julkisoikeudellinen, autonominen asema on turvattu perustuslain 76 §:ssä, jolloin hallinnon yleislait kuten hallintolaki on omaksuttu noudatettavaksi kirkon ja sen seurakuntien viranomaisten toiminnassa kirkkolaissa. Kirkon julkisoikeudelliseen asemaan pohjautuu myös seurakuntien jäsenten velvollisuus maksaa veroa seurakunnalle (laki 1013/2012) eli seurakuntien oikeus kantaa kirkollisveroa. Kirkkohallituksen näkemyksen mukaan kirkko ja sen seurakunnat tulisi siten ensisijaisesti rinnastaa hallintolain 2 §:ssä säädettyihin viranomaisiin. Siten ehdotetun asetuksen 2 §:n 9 kohdan mukaiset hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa (571/2016) tarkoitetut luonnollisen henkilön tunnistuspalvelu ja

asiointivaltuuspalvelu julkisoikeudellista tietotarvetta varten tulisivat olla kirkon ja sen seurakuntien hallintotoiminnassa maksuttomia palveluja.

Lisäksi evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnille on muulla lainsäädännöllä annettu yhteiskunnallisia tehtäviä. Väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 48 §:n mukaan seurakunnille kuuluu väestökirjanpidon tehtäviä ja hautaustoimilain (457/2003) nojalla seurakunnilla on velvollisuus ylläpitää hautausmaita ja hoitaa hautaustoimea hautausmaahallintoineen. Nämä ovat laajoja toimintoja, joita valtio rahoittaa valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain (430/2015) mukaisesti. Lain säätämisen yhteydessä kohtuulliseksi rahoitusosuudeksi katsottiin 80 % yhteiskunnallisten tehtävien kokonaiskustannuksista. Rahoitusta ei ole korvamerkitty, vaan sitä käytetään kaikkiin mainitussa laissa mainittuihin yhteiskunnallisiin tehtäviin. Viime vuotiset valtion rahoituksen yksipuoliset leikkaukset huomioon ottaen, on valtion rahoittama osuus edelleen kuitenkin yli 50 % näiden tehtävien kokonaiskustannuksista.

Väestökirjanpidon tehtävä Suomessa on ollut jaettu eri rekisterinpitäjille, siten että kansalaisten tulee asioida ennen lain uskontokuntien jäsenrekisteristä (614/1998) voimaantuloa pidettyjen paikallisten väestörekisterien osalta oman rekisterinpitäjänsä kanssa. Tämän julkishallinnollisen tehtävän sijoittaminen maksullisten tukipalveluiden joukkoon asettaa kansalaiset keskenään eriarvoiseen asemaan sen perusteella, missä heidän väestökirjanpitoaan on pidetty.

Hautaustoimen osalta hautapaikan tarjoaminen kaikille Suomessa asuville henkilöille on myös kirkon lakisääteinen tehtävä. Valtion rahoituksen leikkaukset ovat siirtyneet osittain kuolinpesien maksettavaksi, mikä on jo nostanut hautauksen kustannustasoa merkittävästi. Myös hautaamiseen liittyvässä asiointinnissa on tärkeää, että kirkolle viranomaistoimijana ei määrätä siihen liittyvästä tukipalvelusta lisää kustannuksia.

Kirkon viranomaistehtävä näkyy mm. voimassa olevassa valtiovarainministeriön asetuksessa Digi- ja väestötietoviraston suoritteiden maksuista vuonna 2026 (1272/2025) 4 §:ssä, jonka mukaisesti Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkon jäsenrekisterin ylläpitoa varten luovutettavat väestötiedot on hinnoiteltu alennetun omakustannearvon mukaisiksi julkisoikeudellisiksi suoritteiksi.

Edellä mainituilla perusteilla kirkkohallitus toteaa, että ensisijaisesti kirkko ja sen seurakunnat tulisi hallintotoimintansa osalta rinnastaa muihin julkisoikeudellisiin viranomaistoimijoihin, joille hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa (571/2016) tarkoitetut luonnollisen henkilön tunnistuspalvelu ja asiointivaltuuspalvelu julkisoikeudellista tietotarvetta varten ovat maksuttomia palveluja. Toissijaisesti vähintäänkin seurakuntien lakisääteisiin, yhteiskunnallisiin (väestökirjanpitoon ja hautaustoimeen) liittyvät asetuksessa tarkoitetut palvelut tulisi olla maksuttomia.

Käsittely	Keskustelun jälkeen esittelijä teki lausunnon kolmannen kappaleen loppuun lisäyksen, joka on otettu huomioon pöytäkirjassa.
Päätös	Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.
Toimenpiteet	Toimeksi Tuomo Kahenvirta